

Zvezdana Fuštin

Povijest ginekologije u Osijeku

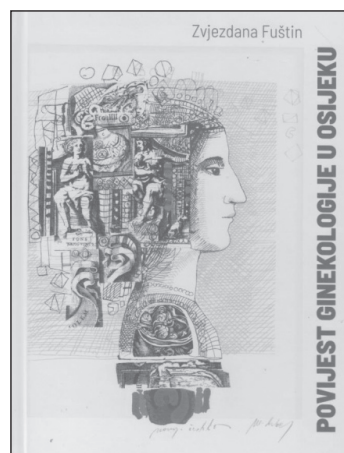
Vlastita naklada, Osijek, 2022.

Povijest medicine ubraja se u temeljne medicinske znanosti. Ona predstavlja i povijest zdravlja i povijest bolesti određene zajednice ili čovječanstva u cjelini, ali i povijest medicinske znanosti i medicinske prakse. Medicina je kao znanost posebna po tome što je uvijek okrenuta svijetu jer je po svojoj prirodi univerzalna – lijekovi jednako djeluju bez obzira na vrijeme, prostor ili rasu. Tako i povijest medicine u pravilu obrađuje svjetske domete u određenome trenutku – od najstarijih pokazatelja medicinskih zahvata, kao što je trepanacija, preko najstarijih zapisanih podataka o medicini staroga vijeka

pa sve do, na primjer, prve uspješne transplantacije srca i slično. Povijest medicine u pravilu je povijest medicinskih napredaka, a često i povijest epidemija. Međutim, ona može biti i povijest pojedine grane medicine, a i povijest bavljenja medicinom na određenom prostoru. Upravo je takva knjiga *Povijest ginekologije u Osijeku* Zvezdane Fuštin.

Knjiga je podijeljena na trinaest poglavlja: Uvod, Zdravstvena služba, Razvoj osječkog zdravstva do početka Drugog svjetskog rata, Gradnja prve prave bolnice u Donjem gradu, Povijest ginekologije i porodništva, Postanak i razvitak ginekološkog odjela bolnice u Osijeku, Razvitak osječke ginekologije nakon Drugog svjetskog rata, Domovinski rat, Citologija, Instrumentarke na citologiji, Primalje na ginekologiji (povijest primaljstva i povijest primaljstva u Hrvatskoj), Klinika za ginekologiju i opstetriciju KBC-a Osijek – danas i Primarna zdravstvena zaštita žena.

Starija povijesna razdoblja opisana su na temelju dostupne literature, s naglaskom na ginekologiju, iako je autorica opisala i širi kontekst onodobnih

zdravstvenih prilika. Suvremenost i posljednja faza bavljenja ginekologijom u Osijeku opisani su kroz vrlo opširnu građu o ljudima – liječnicima ginekolozima, koji su nositelji tog sustava. Uz njih se navode i instrumentarke i primalje, kao važne karike u sustavu medicinske skrbi o ženama.

Kroz većinu povijesti medicine proteže se dug popis muških imena – liječnika, znanstvenika, inovatora. Rijetko se naglašava koliko su za medicinu važne žene – kao osobe koje će unutar obitelji voditi brigu o zdravlju svojih ukućana, pa i kao medicinske sestre ili administrativne djelatnice. Kroz povijest medicine također se gotovo uopće ne spominju primalje, iako su one morale biti prisutne od samih početaka ljudske vrste, jer je upravo porod usprkos svim dostignućima moderne medicine jedini način produživanja ljudske vrste.

Dr. Fuštin, u čijem se životopisu može pročitati kako je i sama osjetila neravnopravnost žena u medicini, napravila je velik iskorak u opisivanju ginekologije kao grane medicine posvećene ženama, pri tome uključujući sve dionike u skrbi o ženskom zdravlju. Važno je napomenuti kako autorica ima poseban pogled na temu zbog svojega dugogodišnjeg iskustva. Naime, na prvi se pogled može učiniti neobičnim što je uvršteno i poglavlje o citologiji, ali u tekstu je objašnjeno kakvo značenje citološke metode imaju za zdravlje žena i kako su one uvedene u Osijeku.

Vrijednost je ove knjige upravo u pogledu iznutra koji autorica nudi, obogaćujući ga usto svojim velikim znanjem stečenim dugogodišnjim radom. Na temelju toga autorica je stvorila jasnu sintezu podataka o povijesti jedne grane medicine na ograničenom prostoru, s time da je potrebno napomenuti kako to nije povijest ginekologije samo u Osijeku, jer šire područje istočne Hrvatske gravitira Osijeku kao svojem središtu. Knjiga nije namijenjena samo ljubiteljima povijesti ili medicinskim stručnjacima, već i laicima. S obzirom na to da je u knjizi praćen veliki napredak brige o ženskom zdravlju, ona je izvrstan podsjetnik svim ženama u suvremenosti na to kolika se promjena dogodila i koliko je svaka žena danas sigurnija u rukama medicine.

Marija Raguž